

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/124/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315206905
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5315206905.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnom spore žalobcov: 2/ Y. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., ul. I. V. č. XXX/XX, 3/ Y. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., ul. I. V. č. XXX/XX, obaja zastúpení splnomocneným zástupcom Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom, so sídlom N., ul. Y. C. XX, proti žalovaným: 1/ U. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. č. XXX, zastúpenému splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., so sídlom Čadca, ul. 17. novembra 3125, IČO: 50 473 522, 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, ul. Štefanovičova č. 4, IČO: 00 585 441, zastúpenému splnomocneným zástupcom JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom, so sídlom F., ul. U. XX, doručovacia adresa: F., ul. Q. č. X, o náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 4C/207/2015-423 zo dňa 25. marca 2021, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výroku I. m e n í tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 11.000,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Žalobu žalobcu 2/ vo zvyšku ohľadom zaplatenia sumy 4.000,- eur zamietá.

Žalobca 2/ m á voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Vo výroku II. rozsudok okresného súdu m e n í tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 7.000,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Žalobu žalobcu 3/ vo zvyšku ohľadom zaplatenia sumy 3.000,- eur zamietá.

Žalobca 3/ m á voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Rozsudok okresného súdu vo výroku IV. z r u š u j e a vec v r a c i a okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Čadca rozsudkom č. k. 4C/207/2015-423 zo dňa 25.03.2021 rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 2/ Y. H., nar. XX.XX.XXXX sumu 15.000,- eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že zaplatením jedného zaniká v rozsahu platby povinnosť druhého (výrok I.). Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 3/ Y. H., nar. XX.XX.XXXX sumu 10.000,- eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že zaplatením jedného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého (výrok II.). Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom 2/ a 3/ trovy konania každému z nich v rozsahu 100 %, vo

výške, ktorá bude vyčíslená po právoplatnosti rozsudku VSÚ prvostupňového súdu, v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia VSÚ s tým, že zaplatením jedného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého (výrok III.). Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Čadca spoločne a nerozdielne titulom súdneho poplatku za žalobu sumu vo výške 816,- eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že zaplatením jedného zaniká v rozsahu platby povinnosť druhého (výrok IV.).

2. Podľa súdu záväzný predmet sporu tvorila žaloba žalobkyne 1/ Y. H. zo dňa 21.07.2015 na zaplatenie sumy 15.000,- eur, žalobcu 2/ na zaplatenie sumy 15.000,- eur a žalobcu 3/ na zaplatenie sumy 10.000,- eur zo strany žalovaných 1/ a 2/ ako nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy za zásah do ich osobnostných práv podľa § 11 zák. č. 60/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občianskeho zákonníka“) v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou dňa 20.07.2012, pri ktorej žalobcovia stratili príbuznú N. H., ktorá zomrela. Žalovaný 1/ je osobou, ktorá priamo zasiahla do práv žalobcov a zodpovedá za nemajetkovú ujmu podľa § 16 Občianskeho zákonníka a žalovaný 2/ zodpovedá na základe poisťnej zmluvy medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ o povinnom zmluvnom poistení podľa § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 381/2001 Z. z.“).

3. Uznesením č. k. 4C/207/2015-165 zo dňa 26.10.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 29.11.2017, súd zastavil konanie o žalobe žalobkyne 1/ Y. H., ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX, teda po podaní žaloby (21.07.2015). Nárok bol uplatnený podľa § 11 Občianskeho zákonníka, ktorý je rýdzo osobným právom občana, zaniká jeho smrťou (§ 7 ods. 2 Občianskeho zákonníka), neprechádza na dedičov, a to podľa § 63 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“).

4. Žalovaný 1/ so žalobou nesúhlasil. Príčinou dopravnej nehody bolo konanie nebohej. Na jej spoluzavinenie poukázal aj krajský súd v trestnej veci. Požadované sumy nie je schopný zaplatiť. Poukázal na zníženie kvality jeho života po dopravnej nehode. Mal za to, že je daná pasívna vecná legitímácia a povinnosť plniť žalovaného 2/. Vzniesol námietku premlčania (žalobcovia sa o dopravnej nehode dozvedeli 20.07.2012, žaloba bola podaná 21.07.2015, teda po trojročnej všeobecnej premlčacej lehote). On už bol v rámci trestného konania potrestaný a z toho dôvodu je k tomu potrebné prihliadať pri určení výšky nemajetkovej ujmy. Žalovaný 2/ žiadal žalobu zamietnuť. Výšku priznanej náhrady považoval za neprimerane vysokú. Poukázal na spoluzavinenie nebohej.

5. Okresný súd rozsudkom v prvom poradí č. k. 4C/207/2015-167 zo dňa 26.10.2017 žalobu žalobcov 2/ a 3/ proti žalovaným 1/ a 2/ v celom rozsahu zamietol, vzhľadom na vznesenú námietku žalovaných z dôvodu premlčania. Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 8Co/106/2018-212 zo dňa 29.06.2018 rozsudok okresného súdu potvrdil. Najvyšší súd SR uznesením č. k. 5Cdo 66/2019-294 zo dňa 27.02.2020 zrušil rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu v tejto veci a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Mal za to, že uvedené majetkové právo, náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného záväzného právneho názoru, čo do vznesenej námietky premlčania, teda okresný súd ustálil, že táto nebola vznesená dôvodne. Zároveň konštatoval, že žaloba bola podaná včas, t.j. v trojročnej premlčacej lehote (k dopravnej nehode došlo dňa 20.07.2012, trojročná premlčacia lehota uplynula dňa 20.07.2015, žaloba bola na súd podaná dňa 20.07.2015 faxom, originál žaloby bol podaný súdu dňa 21.07.2015 (§ 42 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016)).

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 1T/70/2013-461 zo dňa 21.04.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 2To/57/2016-492 zo dňa 02.03.2017, výsluchom žalobcov 2/ a 3/, prečítaním výpovede svedkyne E. T., výsluchom svedkov E. J. a E. T. a oboznámením sa s listinami. Následne citoval čl. 19 ods. 1, 2 Ústavy SR, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv slobôd, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 853 ods. 1, § 420 ods. 1, 2, § 427 ods. 1, 2, § 428, § 429, § 431, § 440, § 441, § 442 ods. 1, 2, 3, 4, § 442 ods. 1, § 450 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, 2, § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z.

7. Súd mal za to, že obidvaja žalobcovia sú aktívne legitimovaní k uplatneniu tohto nároku a že nárok na zaplatenie ujmy vo výške 15.000,- eur a 10.000,- eur, spolu 25.000,- eur je primeraný úmrtiu ich dcéry a sestry. Zodpovedá tomu aj rozhodovacia prax súdov (napr. Krajský súd Trenčín sp. zn. 4Co/658/2014 z 20.05.2015 - 50.000,- eur za smrť manželky, Krajský súd Banská Bystrica sp. zn. 12Co/465/2014 z 30.07.2015 - smrť manžela, otca detí - každá z osôb po 33.500,- eur, Krajský súd Trnava sp. zn. 11Co/116/2013 zo dňa 21.05.2014 - manželke za smrť manžela 33.000,- eur, sp. zn. 9Co/423/2012 zo dňa 25.02.2013 - manžel 20.000,- eur a každé z detí po 30.000,- eur).

8. Prvostupňový súd dospel k záveru, že v tomto prípade ide o tak závažnú morálnu ujmu podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka (škodu podľa § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom

zmluvnom poistení), že nestačí morálne zadosťučinenie (odsúdenie páchatela, ktorý ani neprejavil ľútosť, sústrasť voči pozostalým), ale je nevyhnutné zmierniť aspoň čiastočne morálnu ujmu finančným zadosťučinením. Sú naplnené podmienky pre priznanie u všetkých žalobcov. Z podrobného vyjadrenia žalobcov v odôvodnení tohto rozsudku, na ktoré súd poukázal a neopakuje ho, mal súd preukázané, že medzi žalobcami a zosnulou dcérou, sestrou existovali také intenzívne sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy v rámci súkromného a rodinného života, že porušením práva na život jednej z týchto osôb dcéry, sestry došlo k nedovolenému zásahu do práva na súkromie žalobcov (otca, matky, brata). Bola im spôsobená ujma takej intenzity, ktorá im bráni naplňať ich citové potreby v celom rozsahu tak, ako boli zvyknutí (bola postihnutá ich citovaná, emocionálna strata). Utrpeli citovú ujmu v podobe šoku, smútku zo straty blízkej osoby a zo straty spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Tento zásah do emocionálnej sféry žalobcov bol spôsobený protiprávnym konaním žalovaného 1/. Žalobcovia 2/ a 3/ preto majú aktívnu legitimáciu k uplatneniu nároku podľa § 11, § 13, § 15 Občianskeho zákonníka (otec). Keďže na rozdiel od nemajetkovej ujmy podľa § 11, § 13 a § 15 Občianskeho zákonníka bolo priznané finančné vyjadrenie majetkovej ujmy (škoda), potom okruh aktívne legitimovaných subjektov zahŕňa aj brata - žalobcu 3/, a to v nadväznosti na § 116 Občianskeho zákonníka, pretože je súrodencom zosnulej, s ktorou bol celý život v blízkom vzťahu. Bolo by v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 Občianskeho zákonníka nepriznať mu finančné vyjadrenie morálnej ujmy, keď je preukázané, že jeho psychická ujma po smrti sestry bola intenzívna, je nenapraviteľná. Výška priznanej ujmy 10.000,- eur nemôže nahradiť, ani napraviť to, čo stratil. Je len čiastočnou satisfakciou, je teda z hľadiska práva primeraná, rovnako ako u žalobcu 2/. Celková priznaná ujma je preto taktiež primeraná z hľadiska škodcu - žalovaného 1/ aj z hľadiska poškodených - žalobcov 2/ a 3/, aj z hľadiska okolností prípadu - nezodpovedný postup vodiča žalovaného 1/, ktorý dopravnú nehodu spôsobil zjavným porušením povinností a jeho následné správanie bez pokory, ospravedlnenia, prejavenia ľútosti pozostalým. Ide o sumu 25.000,- eur, ktorá nie je likvidačná pre škodcu - žalovaného 1/, ktorý spôsobil dopravnú nehodu a smrť. Celkovú majetkovú situáciu žalovaného 1/ netvorí len daňové priznanie, ale hodnota celého hnuiteľného, nehnuteľného majetku evidovaného na firmu, vrátane hodnoty nákladných vozidiel, ktoré používa k podnikaniu a ktorých hodnota zodpovedá náhrade. Taktiež žalovaný 1/ mal pre tieto prípady uzavretú poisťovnú zmluvu, teda náhrada ujmy nemôže byť už z tohto dôvodu pre neho likvidačná ako tvrdil. Podľa ust. § 4 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. poistenie sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve a tento nárok uhrádza poisťovateľ (žalovaný 2) priamo poškodeným - žalobcom 2/ a 3/. Preto sú v spore pasívne legitimovaní obidvaja žalovaní 1/ a 2/. Zodpovednosť je daná aj ust. § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože žalovaný 1/ je subjekt, ktorý v rámci podnikania vykonáva aj dopravu a pri tejto činnosti došlo k dopravnej nehode a úmrtiu. Žalovaný 1/ je teda prevádzkovateľ dopravného prostriedku, ktorý spôsobil dopravnú nehodu a smrť. Zodpovednosť za škodu podľa § 427 Občianskeho zákonníka je zodpovednosťou objektívnou, bez ohľadu na zavinenie žalovaného 1/. V danom prípade boli preukázané podmienky zodpovednosti žalovaného 1/ podľa § 420 ods. 2 a § 427 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o zodpovednosť prevádzkovateľa žalovaného 1/ totožného s vodičom, v nadväznosti na § 193 C. s. p. súd bol viazaný závermi právoplatného rozsudku v trestnom konaní, nemohol sám odlišne ustáliť záver. Čo do zverenej námietky premlčania súd mal za to, že nárok nie je premlčaný.

9. Súd zaviazal k náhrade trov konania podľa § 255 ods. 1 C. s. p. v rozsahu 100 % (100 % úspechu v spore) v prospech žalobcov 2/, 3/, žalovaných 1/ a 2/, a to spoločne a nerozdielne s tým, že zaplatením jedného, zaniká v rozsahu platby povinnosť druhého (žalovaný 1/ je poistený u žalovaného 2/ a týka sa to tohto predmetu sporu). Namiesto žalovaného 1/, ktorý za škodu zodpovedá, nahradí túto škodu žalovaný 2/, poisťovňa. Obidvaja žalovaní sú preto pasívne legitimovaní, a preto rozhodol o ich solidárnej zodpovednosti. O výške náhrady trov konania rozhodne prvostupňový súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením vyššieho súdneho úradníka, bez ďalšej výzvy k vyčísleniu trov konania. Je povinnosťou strán konania bez výzvy súdu vyčísliť a preukázať trovy konania ku dňu právoplatnosti rozsudku (§ 262 ods. 1, 2 C. s. p.).

10. Žalobcovia spolu s podaním žaloby súdny poplatok neuhradili, pretože v zmysle § 4 ods. 2 písm. i/ zákona SNR č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) sú od platenia súdnych poplatkov oslobodení ex lege. Súd pri vyrubovaní súdneho poplatku postupoval v zmysle položky č. 7 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov. Súdny poplatok tak predstavuje sumu 816,- eur, t.j. 66,- eur + 3 % z priznanej sumy 25.000,- (750,- eur) = 816,- eur. Nevychádzal z nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobkyňou 1/, ale len z nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobcami 2/ a 3/. Dôvodom bolo, že voči žalobkyňi 1/ bolo konanie zastavené z dôvodu úmrtia uznesením č. k 4C/207/2015-165 zo dňa 26.10.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 29.11.2017. Uplatnenie nemajetkovej ujmy predstavuje podľa § 11

Občianskeho zákonníka osobné právo občana, teda žalobkyne 1/, ktorý jej smrťou zanikol. Keďže voči žalobkyňi 1/ bolo konanie zastavené, nie je možné vzhľadom na dôvod zastavenia konania voči nej zistiť mieru úspechu podľa výsledku konania, tak vo vzťahu k nej ako aj žalovaným 1/ a 2/. Súd preto vychádzal pri vyrubovaní súdneho poplatku len z nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobcami 2/ a 3/. Keďže žalobcovia 2/ a 3/ od platenia súdnych poplatkov oslobodení ex lege, súd v zmysle § 2 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 816,- eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že zaplatením jedného zaniká v rozsahu platby povinnosť druhého. V nadväznosti na § 2 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch žalobcovia 2/ a 3/ boli v konaní úspešní v rozsahu 100 %, v rozsahu neúspechu 100 % súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ k zaplateniu súdneho poplatku za žalobu.

11. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie žalovaní 1/ a 2/.

12. Žalovaný 1/ v podaní zo dňa 16.04.2021 prostredníctvom splnomocneného zástupcu podal odvolanie, ako aj žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov. Odvolanie podával do všetkých výrokov rozhodnutia z dôvodov uvedených v ust. § 365 písm. f/, g/ a h/ C. s. p.

13. V prvej časti odvolania primárne žiadal o oslobodenie súdnych poplatkov, a to odvolávajúc sa na ust. § 254 ods. 1 C. s. p. a jeho pomery (v zásade je bezmajetný, nevlastní žiaden nehnuteľný majetok, žiaden hnutel'ny majetok väčšej hodnoty. Dokonca je na jeho osobu vyhlásený konkurz, kde prebieha oddĺženie, keďže musel vyhlásiť osobný bankrot. V súčasnosti má iba príjem zo živnosti pod názvom U. N. - SEMPER, IČO: 43 353 479 so sídlom Skalité č. 959, pričom podľa daňového priznania za rok 2020 mal len minimálny obrat). Eventuálne poukázal na uznesenie Okresného súdu Trnava sp. zn. 8C/495/2015, v ktorom súd rozhodol, že pri takomto type konania sa ukladá len jeden súdny poplatok za podanie odvolania, kde takýto súdny poplatok uložil žalovaným 1/ a 2, aby ho uhradili spoločne a nerozdielne. Teda ak sa súd nestotožní s nárokom na oslobodenie súdnych poplatkov, tak by mal solidárne zaviazat' žalovaných 1/ a 2/ na uhradenie súdneho poplatku.

14. V ďalšej časti odvolania vytykal súdu, že rozhodnutie je absolútne v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou súdu. Petit súdu v tejto veci sporovej je podľa jeho názoru nevykonateľný, pretože sudkyňa vo veci, kde nie je daná hmotno-právna solidarita založila procesno-právnu solidaritu, keď zaviazala žalovaných 1/ a 2/ plniť spoločne a nerozdielne a naopak ďalej vo výroku uviedla, že plnením jedného zaniká v rozsahu platby povinnosť druhého. Takto stanovený petit si odporuje, keď na jednej strane na začiatku vety súd uvádza, že žalovaní sú povinní 1/ a 2/ plniť spoločne a nerozdielne, to znamená solidárne a na konci vety uvádza, že povinnosťou jedného zaniká v rozsahu platby povinnosť druhého. Takýto petit je vnútorne rozporný a odporuje si, pričom predmetné inštitúty sa vzájomne vylučujú. Podľa jeho názoru mal správne petit znieť tak, že žalovaní sú povinní zaplatiť určitú sumu, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia druhého zo žalovaných. Poukázal v tejto súvislosti na rozhodnutie Okresného súdu Čadca sp. zn. 16C/292/2016.

15. Žalovaný 1/ považoval rozhodnutie za nesprávne aj čo sa týka výšky priznanej nemajetkovej ujmy. Podľa neho súd nijakým spôsobom nepodrobil kritickému hodnoteniu nimi navrhované dôkazy ani dôkazy, ktoré boli vykonané priamo na pojednávaní, či už aj výsluchom svedkov, pričom sa nekriticky stotožnil so žalobou. Mal by vychádzať z ustálenej rozhodovacej praxe, keď napríklad v konaní Okresného súdu Žilina sp. zn. 6C/567/2015 súd blízkym príbuzným priznal nemajetkovú ujmu vo výške 9.000,- eur, 6.000,- eur a 6.000,- eur a v konaní Okresného súdu Čadca sp. zn. 6C/292/2016 priznal nemajetkovú ujmu maloletým deťom, ktoré nikdy nebudú poznať svojho otca sumu po 10.000,- eur a manželke taktiež sumu 10.000,- eur. V tomto smere sa teda súd značným spôsobom odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe okresných súdov pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy. Za potrebné považoval podotknúť aj tú skutočnosť, že on bol už aj určitým spôsobom potrestaný tým, že bolo voči nemu vedené trestné konanie, v ktorom bol aj odsúdený a teda podotkol, že bolo dané aj morálne zadost'učinenie žalobcom. Mal tak za to, že žalobcovia nijakým spôsobom neodôvodnili a neuniesli dôkazné bremeno, pre ktoré by im mala byť priznaná majetková ujma v určenej výške.

16. Tiež považoval rozhodnutie súdu za arbitrárne, pretože nedáva odpovede na základné a podstatné otázky, ktoré účastníci môžu od takéhoto rozhodnutia objektívne a spravodlivo očakávať. Súadne rozhodnutie neponúka odpovede na základné otázky a nedáva odpovede, akými úvahami sa súd riadil pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy.

17. V ďalšej časti odvolania nesúhlasil s tvrdeniami súdu ohľadom jeho majetkových pomerov v tom, že tieto boli už zlé pred inkriminovanou dopravnou nehodou. Tvrdil, že nemal pred dopravnou nehodou žiadne záväzky, dlhodobo viedol riadny život, vykonával podnikateľskú činnosť. Dopravná nehoda ho značným spôsobom ovplyvnila, a to nielen na jeho psychickom a fyzickom zdraví. Odrazilo sa to aj

v jeho podnikaní, kedy nemohol riadnym spôsobom vykonávať podnikateľskú činnosť, tejto sa vôbec nevenoval a z tohto dôvodu sa dostal aj do druhej platobnej neschopnosti, kedy mu začali narastať exekúcie z dôvodu neplnenia si svojich záväzkov. Celé vedenie aj trestného konania na Okresnom súde v Trenčíne na neho psychicky zle vplývalo, kedy sa mu vždy pripomínala predmetná udalosť, predmetné situácie. Niekoľko rokov tak nebol schopný normálne fungovať. V tejto situácii nepomohlo ani správanie sa žalovaného 3/, ktorý ho psychicky vydieral, písal mu výhražné SMS správy, posielal mu do správy náhrobné kamene a pod., čo taktiež nebolo konanie v súlade s dobrými mravmi a súladné s bežnou ľudskosťou. Žalovaný 2/ v závere odvolania uviedol, že ho celá situácia mrzí, avšak podľa jeho názoru náhrada nemajetkovej ujmy zo strany súdu nie je adekvátna a táto je príliš vysoká s prihliadnutím aj na rodinné pomery žalobcov vo vzťahu k nebohej ako aj s prihliadnutím na jeho majetkové pomery a momentálne vyživovacie povinnosti k trom maloletým deťom.

18. Žalovaný 1/ navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodovanie.

19. Žalovaný 2/ prostredníctvom splnomocneného zástupcu odvolanie odôvodnil citujúc ust. § 365 ods. 1 písm. d/, e/, f/, h/ C. s. p. a navrhol, aby odvolací súd predmetné rozhodnutie zmenil tak, že žalobu voči žalovanému 2/ v celom rozsahu zamietne s tým, že on má voči žalobcom nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % a na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

20. V rámci bodu II. uviedol, že napádaný rozsudok považuje za nesprávny, súd sa v konaní nedokázal vypořadat' so zásadnými námietkami žalovaných a na základe selektovane vybraných dôkazov prijal nezákonné rozhodnutie. Nevykonan v konaní navrhnuté dôkazy, ktoré boli rozhodujúce pre možnosť priznania náhrady nemajetkovej ujmy. Odôvodnenie napádaného rozsudku považoval za nepresvedčivé, akceptoval vyjadrenia a predložené dôkazy žalobcov bez toho, aby ich konfrontoval s jeho argumentami. Zároveň mal za to, že súd nesprávne právne vec posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím prijal nezákonný a právne neudržateľný rozsudok. Výsluch svedkyne bol v rozpore s tvrdeniami žalobcov.

21. V bode III. žalovaný 2/ uviedol, že žalobcovia nedokázali osvedčiť riadne všetky skutočnosti odôvodňujúce nimi uplatňovaný nárok. Súd žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnil, ako žalobcovia výpoveďou preukázali tak intenzívny zásah do ich osobnostných práv, ktorý by odôvodňoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Z výpovedí v konaní vyplynulo, že išlo o štandardné rodinné vzťahy. Nepopieral, že došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti, ale pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je nevyhnutné preukázať, že ide o taký zásadný zásah, kedy nepostačujú iné formy zadosťučinenia a je potrebné pristúpiť k tomuto mimoriadnemu odškodneniu. Považoval za nesprávne, ak súd jednoducho priznal na základe predošlých úkonov uplatňovaný nárok v celom rozsahu. Podľa neho v týchto štádiách konania predošlé dokazovanie bolo zamerané na premlčanie nároku a nezodpovedalo rozsahu dokazovania pri priznávaní nemajetkovej ujmy. Ďalej z výsluchov v konaní vyplynulo, že žalobcovia odpovedali/vypovedali zhodne a mechanicky, avšak ak prišlo k otázkam zo strany žalovaných, ich odpovede sa rozchádzali a tvrdené skutočnosti nezodpovedali výpovediam. Neboli preukázané dobré vzťahy v rodine, intenzita stretávania sa, finančná pomoc a podpora a pod. Súd nijako nezohľadnil správanie sa žalobcu 3/ brata nebohej, ktorý opakovane, až vulgárne kontaktoval žalovaného 1/ a dožadoval sa finančného plnenia ako satisfakcie za smrť sestry. Už toto jeho správanie sa muselo odradiť v priznanom nároku, pretože je indiciou, že išlo len o finančné nároky a snahu vytvoriť tlak na žalovaného 1/. Celkové správanie vytváralo dojem finančnej motivácie podania žaloby a uplatnenia nároku. Zmätok do konania priniesli aj tvrdenia, že žalovaný 1/ môže aj za smrť žalobkyne 1/ matky nebohej, čo považuje on za nesprávne a v konečnom dôsledku to preukazuje, že nie je možné vlastne ani určiť, za koho smrť si nárok žalobcovia uplatňujú.

22. V bode IV. odvolania mal žalovaný 2/ za to, že súd sa pri určení priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch u žalobcov dôsledne neriadil princípmi jej primeranosti a proporcionality. Vzhľadom na uvedené kritériá je priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy vysoká a nekorešpondujúca okolnostiam prípadu. Odôvodnenie rozsudku považoval za nepresvedčivé, kedy sa v ňom súd nedokázal vypořadat' so všetkými námietkami. Ďalej uviedol, že napriek námietkam súd nevykonan navrhnuté dôkazy z trestného spisu, ktoré boli rozhodujúce pre ustálenie spoluviny nebohej, ako aj nevykonan výsluchy navrhnutých svedkov. Tiež sa nesprávne vysporiadal s jeho argumentáciou o tom, že za určité zadosťučinenie žalobcom je nutné považovať aj uloženie trestu v trestnom konaní. V tejto súvislosti sa opieral o rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/441/2016 zo dňa 28.06.2017. Finančná náhrada je až posledná forma náhrady, ktorú predchádza morálne zadosťučinenie ospravedlnenie sa pôvodcu zásahu a pod. Napriek uvedenému žalovaný 2/ považoval výšku priznaného nároku za neprimerane vysokú a vymykajúcu sa bežnej rozhodovacej praxi. Mal za to, že vo svetle rozhodnutí Ústavného súdu

SR je úlohou konajúcich súdov komparovať jednotlivé rozsudky v obdobných veciach a tým dospieť k spravodlivému rozhodnutiu veci.

23. V bode V. odvolania žalovaný 2/ uviedol, že výrok napádaného rozhodnutia je podľa jeho názoru nevykonateľný. V konaní boli uplatnené dva rôzne nároky voči dvom rôznym subjektom, a to voči žalovanému 1/ za zásah do práva na ochranu osobnosti v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a voči žalovanému 2/ ako poisťovateľovi cez ustanovenia zák. č. 381/2001 Z. z. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný 1/ a on žalovaný 2/ nemohli byť žalovaní a zviazaní spoločne a nerozdielne (solidárni dlžníci). Takýto výrok nie je vykonateľný. Návrh na vydanie takéhoto rozsudku zo strany žalobcov musel znamenať odmietnutie podania, resp. nesprávnosť uplatnenia nároku. Namietaný výrok považoval za dôsledok nesprávneho postupu súdu a nezohľadnenie rozhodujúcich právnych predpisov.

24. V bode VI. odvolania mal žalovaný 2/ za to, že konanie má i inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to odňatie súdu prvej inštancie konať pred súdom a nedostatočné a chybné odôvodnenie rozhodnutia. Konajúci súd nesprávne vypořiadal so zásadnými skutočnosťami, a to vo vzťahu k posúdeniu judikatúre vymedzených kritérií pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Odôvodnenie je teda podľa jeho názoru nepreskúmateľné.

25. Žalobcovia 2/ a 3/ prostredníctvom splnomocneného zástupcu vo vyjadrení zo dňa 28.06.2021 k odvolaniu žalovaného 2/ navrhli rozsudok okresného súdu potvrdiť v plnom rozsahu a priznať im nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

26. Uviedli, že v plnom rozsahu súhlasia s rozsudkom súdu prvej inštancie, považujú ho za správny, spravodlivý, majúci oporu vo vykonanom dokazovaní a zároveň podrobne a náležite zdôvodnený. Podľa nich z vykonaného dokazovania je zrejmé, že mali s nebohrou Luciou Dranačkovou veľmi blízky a intenzívny vzťah, jej tragická smrť ich hlboko zasiahla, do dnešného dňa sa s ňou nevedia vyrovať a jednalo sa o tak intenzívny a trvalý zásah do ich osobnostných práv, že žiadna iná forma kompenzácie alebo zadosťučinenia nie je postačujúca. Bolo preto dôvodné priznať im náhradu vznikutej nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobcovia 2/ a 3/ odvolanie žalovaného 2/ považovali za účelové a zavádzajúce. Nesúhlasili s jeho tvrdením o tom, že súd prvej inštancie na základe selektovane vybraných dôkazov prijal nezákonné rozhodnutie. Rovnako s tým, že by súd nevykonával dôkazy potrebné na rozhodnutie, resp. že by rozsudok bol nepresvedčivo odôvodnený. Tvrdenia žalovaného 2/ o tom, že neunesli dôkazné bremeno preukázania zásahu do práva na súkromie, ktorý by odôvodňoval poskytnutie satisfakcie vo forme peňažnej náhrady považovali za účelové a zavádzajúce. V konaní boli všetky skutočnosti preukazujúce intenzitu zásahu riadne a náležite ozrejmené vykonaným dokazovaním, ich výsluchom ako aj výsluchom svedkov. Taktiež je účelovým jeho tvrdenie, že nie je možné určiť za koho smrť si nárok uplatňujú. Toto je rovnako hrubo zavádzajúce, nakoľko v priebehu celého konania ako aj z ich výsluchov bolo od počiatku jednoznačne zrejmé, že si svoje nároky uplatňujú v súvislosti s tragickou smrťou nebohej N. H., ich dcéry a sestry.

27. Žalobcovia 2/ a 3/ prostredníctvom splnomocneného zástupcu vo vyjadrení zo dňa 28.06.2021 k odvolaniu žalovaného 1/ navrhli, aby odvolací súd rozsudok v zmysle § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil v plnom rozsahu a priznal im nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

28. Tiež považovali odvolanie žalovaného 1/ za účelové a zavádzajúce. V časti jeho odvolania, v ktorej žiadal o oslobodenie od súdneho poplatku považovali jeho odvolanie za účelové a zmätočné a mali za to, že žalovaný 1/ svoj nárok na oslobodenie od súdneho poplatku nepreukázal. K tvrdeniu, že rozsudok je nevykonateľný a že sudkyňa vo veci, kde nie je daná hmotnoprávna solidarita založila procesnoprávnu solidaritu poukázali žalobcovia 2/ a 3/ na body 62. až 68. odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Čadca sp. zn. 16C/292/2016, ktorý žalovaný 1/ pripojil k svojmu odvolaniu. Zásadne nesúhlasili s tvrdením žalovaného 1/ o tom, že sa súd nekriticky stotožnil so žalobou a že nijakým spôsobom nepodrobil kritickému hodnoteniu vykonané dôkazy. Mali za to, že súd podrobne a vyčerpávajúco vyhodnotil všetky dôkazy vykonané v tomto konaní a na ich základe spravodlivo rozhodol vo veci. Rovnako sa nestotožnili s jeho tvrdením o tom, že by sa výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vymykala ustálenej rozhodovacej praxi. V uvedenej súvislosti poukázali na stranu 19. odôvodnenia rozsudku, kde súd uviedol rozhodnutia o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy. V konaniach, ktorých rozhodnutia k odvolaniu pripojil žalovaný 1/ a to Okresného súdu Čadca sp. zn. 16C/292/2016 bol žalovaný 1/ vodičom a zároveň osobou, ktorá sama utrpela pri dopravnej nehode zranenia, v dôsledku ktorých sa stal invalidným dôchodcom a žalovaný 2/ len prevádzkovateľom vozidla, nebol v čase nehody jeho vodičom a v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 6C/567/2015 bol nebohý pod vplyvom alkoholu, čo zodpovedalo ťažkému stupňu opitosti. Nestotožnili sa preto žalobcovia 2/ a 3/ s tvrdením žalovaného 1/ o tom, že by sa jednalo o obdobné prípady.

29. Zároveň poukázali na veľmi necitlivý a k sebe absolútne nekritický postoj žalovaného 1/ v tomto konaní, ktorý nad následkami dopravnej nehody v podstate neprejavil voči nim žiadnu ľútosť, pokoru alebo sebareflexiu, najmä s ohľadom na jeho nezodpovedný prístup ako vodiča, ktorý je absolútne evidentný z jeho karty (tiež dali do pozornosti, že žalovaný 1/ pri dopravnej nehode prekročil maximálne povolenú rýchlosť v obci o 24 km/hod). Žalovaný 1/ namiesto prejavenia aspoň nejakej ľútosti, pokory a súcitu s nimi na nich sústavne útočil a bezdôvodne spochybňoval existenciu ich blízkeho vzťahu s dcérou a sestrou, čo vnímajú ako absolútne necitlivý, hraničiace s cynizmom. Dali do pozornosti súdu, že žalovaný 1/ sa v rámci svojho „postoja k veci“ nezabudol výrazne poľutovať, a to jednak v priebehu konania pred súdom prvej inštancie ako aj v závere jeho odvolania, pričom okresný súd sebaľútostným a výlučne účelovým tvrdeniam (zadĺženie sa, rozvod a pod.) neuveril.

30. Žalovaný 1/ prostredníctvom splnomocneného zástupcu v replike zo dňa 16.07.2021 uviedol, že nikdy nerozporoval tvrdenie, že strata nebohej N. H. predstavuje vážny zásah do osobnostných práv žalobcov 2/ a 3/, pretože zároveň sa jedná o ich rodinného príslušníka. Ako uvádzal aj v odvolaní skutok, ktorý sa stal, veľmi ľutuje. Autoritatívne rozhodnutie súdu v trestnej veci podľa neho predstavovalo už istú mieru satisfakcie a dosiahnutie spravodlivosti. Tým, že bol potrestaný, toto súdne konanie by malo pozeráť aj na túto skutočnosť a zmierniť náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú si žalobcovia 2/ a 3/ uplatňujú. Poukázal na trestné konanie a právnu kvalifikáciu, na základe ktorej bolo jeho konanie odsúdené (jednalo sa o trestný čin usmrtienia, ktorý na naplnenie skutkovej podstaty vyžaduje zavinenie z nebanlivosti). Hoci je náhrada nemajetkovej ujmy založená na princípe objektívnej zodpovednosti, súd mal prihliadnuť aj na túto podstatnú okolnosť, na základe ktorej došlo k tejto tragickej udalosti pri určení výšky satisfakcie. Celkové rozhodnutie súdu musí vychádzať aj z princípu spravodlivosti. Preto si myslí, že pri určení výšky mala byť skutočnosť nebanlivostného konania zohľadnená a reflexia na ňu malo byť zníženie požadovanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy. Pokiaľ žalobcovia 2/ a 3/ poukazujú na z jeho strany tvrdené necitlivé správanie a nekritický postoj v tomto konaní tak tieto ich tvrdenia nie sú založené na žiadnych reálnych faktoch, ide len o domnienky. Nikdy netvrdil, že žalobcovia na takúto náhradu nemajetkovej ujmy nemajú nárok, uvádzal len relevantné skutočnosti, na základe ktorých mala byť výška maximálneho plnenia nemajetkovej ujmy primerane znížená, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu a aj vzhľadom na jeho súčasné vyživovacie povinnosti voči maloletým deťom.

31. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 C. s. p.) oprávneným subjektom - účastníkmi, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 C. s. p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C. s. p.) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 C. s. p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 a contrario C. s. p.) a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti a to vo výrokoch I. a II. zmenil (§ 388 C. s. p.) a vo výroku IV. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 389 ods. 1 písm. c/, § 391 ods. 1 C. s. p.).

32. Predmetom konania je nárok žalobcu 2/ na zaplatenie sumy 15.000,- eur a žalobcu 3/ na zaplatenie sumy 10.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy voči žalovaným 1/ a 2/ za zásah do osobnostných práv, práva na súkromný a rodinný život, spôsobený usmrtením blízkej osoby (dcéry a sestry) pri dopravnej nehode spôsobenej konaním žalovaného 1/.

33. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 15.000,- eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že zaplatením jedného zaniká v rozsahu platby povinnosť druhého (výrok I.). Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 10.000,- eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že zaplatením jedného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého (výrok II.). Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom 2/ a 3/ trovy konania každému z nich v rozsahu 100 %, vo výške, ktorá bude vyčíslená po právoplatnosti rozsudku VSÚ prvostupňového súdu, v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia VSÚ s tým, že zaplatením jedného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého (výrok III.). Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Čadca spoločne a nerozdielne titulom súdneho poplatku za žalobu sumu vo výške 816,- eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že zaplatením jedného zaniká v rozsahu platby povinnosť druhého (výrok IV.).

34. Rozsudok okresného súdu napadli odvolaním obaja žalovaní.

35. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C. s. p.), zaoberal sa pri posudzovaní veci iba podstatnými námietkami uvedenými v odvolaniach žalovaných 1/ a 2/ a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či nedošlo k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok uvedených v § 161 ods. 1 C. s. p. (§ 380 ods. 2 C. s. p.).

36. Žalovaný 2/ v odvolaní namietal, že žalobcovia 2/ a 3/ nedokázali osvedčiť riadne všetky skutočnosti odôvodňujúce nimi uplatňovaný nárok. Z ich výpovedí vyplynulo, že išlo o štandardné rodinné vzťahy. Neboli preukázané dobré vzťahy v rodine, intenzita stretávania sa, finančná pomoc a podpora a pod. Správanie žalobcu 3/ vytváralo dojem finančnej motivácie podania žaloby a uplatnenia nároku. Nepovažoval za správne ak súd priznal na základe predošlých úkonov nárok v celom rozsahu. Napriek námietke súd nevykonal navrhnuté dôkazy z trestného spisu, ktoré boli rozhodujúce pre ustálenie spoluviny alebo jej, ako aj nevykonal výsluchy navrhnutých svedkov. Podľa žalovaného 2/ sa súd pri určení priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch dôsledne neriadil princípmi jej primeranosti a proporcionality a preto je priznaná výška vysoká a nekorešpondujúca okolnostiam prípadu. Považoval výšku priznaného nároku za neprimerane vysokú a vymykajúcu sa bežnej rozhodovacej praxi. Mal za to, že odôvodnenie rozsudku je nepreskúmateľné. Výrok napadaného rozsudku považoval za nevykonateľný.

37. Žalovaný 1/ považoval rozhodnutie za nesprávne čo sa týka výšky priznanej nemajetkovej ujmy. Mal za to, že určitým spôsobom bol potrestaný tým, že bolo voči nemu vedené trestné konanie, v ktorom bol aj odsúdený. Teda bolo dané aj morálne zadosťučinenie žalobcom. Vytýkal súdu, že súdne rozhodnutie nedáva odpovede, akými úvahami sa súd riadil pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy. Náhradu nemajetkovej ujmy považoval za príliš vysokú aj s ohľadom na jeho pomery. Aj podľa žalovaného 1/ je rozhodnutie súdu nevykonateľné.

38. Odvolací súd oboznámia sa s obsahom spisu konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 C. s. p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam. Za správne považoval prihliadať aj na dôkazy vykonané pred vydaním rozsudku v prvom poradí (výsluchom žalobcov 2/ a 3/, svedkov) po tom ako bolo jeho rozhodnutie odvolacím súdom zrušené a vrátené okresnému súdu na ďalšie konanie. Uvedené konanie tvorí jeden celok. Skutkový stav posúdil v súlade s hmotným právom. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu. Odvolací súd nepovažoval preto odôvodnenie rozhodnutie za nepreskúmateľné. Ústavný súd SR v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamena automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. sp. zn. II.ÚS 44/03, III.ÚS 209/04, I.ÚS 117/05, III.ÚS 191/2013).

39. V prípade neoprávneného zásahu do osobnostných práv majú dotknuté osoby nárok v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka v prvom rade domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov, ďalej odstránenia následkov neoprávneného zásahu a poskytnutia primeraného zadosťučinenia. Návrh na priznanie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej, napr. ospravedlnenia. Nárok na priznanie finančnej satisfakcie - náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca. Podľa odvolacieho súdu výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvoľnou. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť pri tom na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, a to ako na strane žalobcov, tak aj na strane žalovaných. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä so zreteľom na jej intenzitu, rozsah a dĺžku jej trvania. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti, pričom slovenský právny poriadok nepozná minimálnu ani maximálnu hranicu výšky finančného zadosťučinenia.

40. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti pozostalého, že môže byť len kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť, či vážnosť v spoločnosti. Strata blízkej osoby je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ktorou sa môžu vo svojom živote stretnúť.

41. Úmrtie blízkej osoby je za každých okolností traumatizujúcou skutočnosťou, ktorá má negatívny vplyv na pozostalých. Tento vplyv sa prejavuje u každej osoby rozdielne v závislosti od individuality jednotlivca, môže byť viditeľný navonok, ale aj skrytý vo vnútri. Každý človek smúti za svojimi blízkymi inak. Samotný smútok nad stratou zomrelej osoby je však sám o sebe v prvom rade následkom straty blízkeho človeka.

42. Podľa odvolacieho súdu žalovaný 1/ svojím protiprávnym konaním spočívajúcim v nerešpektovaní zákona č. 8/2009 o cestnej premávke zasiahol do osobnostných práv žalobcov 2/ a 3/, a to do ich práva na rodinný život. Ide o tak závažný zásah do práva na ochranu ich osobnosti, že žiadna z morálnych foriem zadošťačenia nie je postačujúca. Zhodne s okresným súdom preto konštatuje, že sú dané predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch.

43. Pokiaľ ide o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobcovi 2/ je potrebné konštatovať, že bolo bez pochyb, že smrť dcéry bola nečakaná, šokujúca, tragická. Dcéra bola v čase úmrtia vo veku 30 rokov, slobodná, mala priateľa. Nežila síce so žalobcom 2/ ako otcom v spoločnej domácnosti, z dokazovania však vyplynulo, že aj po rozvode manželstva s jej matkou, mali pekný vzťah, podstatne často ho navštevovala a trávila s ním aj časté víkendy či dovolenku. Existovalo tak medzi ňou a žalobcom ako otcom silné puto vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Úmrtím dcéry došlo k zániku vzťahu rodič a dieťa. Citovú ujmu pri prežití vlastného dieťaťa nie je možné nijakým spôsobom vyjadriť. Pokiaľ ide o žalobcu 3/ ako mladšieho súrodenca alebo nej odvolací súd prihladol na to, že tento bol v čase dopravnej nehody plnoletý vo veku 32 rokov, teda v blízkom veku alebo nej, nemal založenú rodinu, ani vlastnú domácnosť, stretával sa s nebohrou, určitý čas pracovali na rovnakom pracovisku, udržiavali súrodenecké vzťahy. Predčasným tragickým skonom dcéry a sestry obaja žalobcovia utrpeli vážnu traumu prejavujúcu sa pocitom smútku, zúfalstva, stratou možnosť viesť s nebohrou súkromný život a sú ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov. Poukazovanie žalovaného 2/ v odvolaní na to, že išlo štandardné rodinné vzťahy je podľa odvolacieho súdu zľahčovaním danej situácie. Vzťahy v rodine mal odvolací súd zhodne ako okresný súd preukázané z výsluchu svedkov. S prejavmi žalobcu 3/ vo vzťahu k žalovanému 1/ sa síce nemožno stotožniť ale v danej situácii psychického vypätia im možno rozumieť.

44. Aj napriek uvedenému odvolací súd odvoláciu námietku žalovaných 1/ a 2/ o neprimerane vysokej výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy považoval za čiastočne dôvodnú. Vzhľadom na požiadavku kazuistiky, ktorá priamo vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 288/2017 z 05.12.2017 musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou a výškou priznanej náhrady. Podľa odvolacieho súdu rozsudky na ktoré okresný súd poukázal nebolo možné považovať za celkom obdobné prípady ako je preskúmaná vec, v ktorej je zosnulou dcéra žalobcu 2/ a sestra žalobcu 3/. Tieto sa týkali totiž zosnulých a iných príbuzenských vzťahov k nim (smrť manželky/manžela, manžela a otca detí). Pri výške náhrady nemajetkovej ujmy preto odvolací súd prihladol na obdobné prípady priznávania náhrady nemajetkovej ujmy pri strate dcéry a sestry tak ako tomu bolo v tejto veci. Rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 5C/42/2014-341 zo dňa 13.06.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava sp. zn. 23Co/188/2019 z 25.11.2020 bola priznaná rodičom nemajetková ujma vo výške po 11.000,- eur a súrodencom po 7.500,- eur, Ďalej Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom č. k. 6C/51/2014-163 zo dňa 13.11.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/234/2015 z 22.03.2016 priznal rodičom nemajetkovú ujmu vo výške po 10.000, eur a súrodencom vo výške 5.000,- eur.

45. Vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, posúdiac závažnosť vznikutej ujmy a okolnosti za akých k zásahu došlo a vychádzajúc aj z rámca rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a Európskeho súdu pre ľudské práva (v niektorých prípadoch porušenia osobnostných práv dospel k záveru, že dostatočným

zadosťučinením je samotné konštatovanie porušenia práv, pričom v iných prípadoch, okrem záveru o porušení týchto práv, súčasne priznal sťažovateľom i náhradu za utrpenú nemajetkovú ujmu), odvolací súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy (pri nezmenenom skutkovom stave veci „len“ na základe odlišnej voľnej úvahy) pre žalobcu 2/ sumu 11.000,- a pre žalobcu 3/ sumu 7.000,- eur. Na záver dodáva, že aj keď rozhodnutie súdu nemôže byť formou absolútnej satisfakcie malo by byť gestom spravodlivosti, úctou k ľudskému životu a čiastočnému zmiereniu nezhojiteľných následkov žalobcov v emocionálnej oblasti.

46. V zmysle § 193 C. s. p. je (civilný) súd viazaný rozhodnutím príslušného orgánu o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ho spáchal. Predmetná viazanosť sa týka nielen samotného výroku o spáchaní trestného činu, ale zahŕňa aj právoplatné zadefinovanie konkrétneho konania, jeho právnu kvalifikáciu a formu zavinenia, ako i príčinnú súvislosť medzi týmto konaním a spôsobeným následkom v narušení chráneného spoločného vzťahu/hodnoty (bližšie napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 22/1979 alebo R 35/1993).

47. Protiprávne konanie žalovaného 1/ bolo preukázané právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní, ktorého skutkovými zisteniami o spáchaní trestného činu žalovaným 1/, je súd viazaný. Pokiaľ žalovaný 2/ v odvolaní poukazoval aj na spoluzavinenie alebo nej tak na toto odvolací súd neprihliadol a zhodne s okresným súdom vychádzal zo znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní. Tento preukazuje jedinou príčinu vzniku dopravnej nehody - nesprávna technika jazdy konkrétne rýchlosť vozidla (o 24 km) vedeného žalovaným 1/, ktorý napriek zhoršeným poveternostným podmienkam (dážď a tma), prekročil maximálne povolenú rýchlosť v danom úseku, nesledoval situáciu na ceste a to za situácie keď sa približoval k riadne značenému prechodu pre chodcov, ktorý bol dokonca osobitne zvýraznený výstražným znamením. Nevidel preto dôvod k zohľadňovaniu spoluzavinenia pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy. Pokiaľ žalovaný 2/ v odvolaní vytykal súdu, že nevykonával navrhnuté dôkazy z trestného spisu, ktoré boli rozhodujúce pre ustálenie spoluviny alebo nej, ako aj nevykonával výsluchy navrhnutých svedkov, tak z obsahu spisu nevyplýva, že by tieto boli v danej veci súdu predložené.

48. Majetkové pomery žalovaného 1/, ktorý spôsobil dopravnú nehodu v zásade ani podľa odvolacieho súdu nie sú rozhodujúce pre odstupňovanie výšky priznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože miera subjektívne prežívaných duševných útrap pozostalých nie je nijako závislá od majetkových pomerov pôvodcu zásahu, ale od následkov týmto neoprávneným zásahom spôsobených.

49. Čo sa týka námietky oboch žalovaných 1/ a 2/ ohľadom nevykonateľnosti napádaného výroku odvolací súd uvádza, že rozhodnutie prvoinštančného súdu, ktorým zaviazal oboch žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť žalobcom 2/ a 3/ náhradu nemajetkovej ujmy spoločne a nerozdielne ako aj s tým, že zaplatením jedného zaniká v rozsahu platby povinnosť druhého, nepovažoval za správne.

50. V tomto konaní žalovaní 1/ a 2/ majú postavenie samostatných spoločníkov a aj keď právna úprava má ustanovenie o všeobecnom priamom nároku poškodeného na náhradu škody proti zodpovednostnému poisťovateľovi, tak možnosť uplatniť nárok voči obidvom podľa § 15 zák. č. 381/2001 Z. z. neznamena, že ide o solidárnu zodpovednosť, pretože táto nevyplýva z právneho predpisu, ani z ďalších dôvodov upravených v ust. § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zdrojom záväzku škodcu je zodpovednosť žalovaného 1/ ako vodiča za škodu podľa ust. § 427 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 441 Občianskeho zákonníka a zdrojom záväzku poisťovateľa - žalovaného 2/ plniť z povinného zmluvného poistenia je poisťná zmluva. Titul, na základe ktorého má plniť žalovaný 1/ je odlišný od toho, na základe ktorého má plniť žalovaný 2/. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že ide o prípad nepravej solidarity, keď poisťovňa a škodca zodpovedajú za škodu na základe rôznych právnych titulov. Zatiaľ čo nárok žalobcu voči škodcovi žalovanému 1/ je nárok na náhradu škody podľa ust. § 427 Občianskeho zákonníka, nárok žalobcu vo vzťahu k poisťovateľovi - žalovanému 2/ je daný ust. § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. Preto, ak sú v konaní zažalovaní tak škodca ako i poisťovňa, žalovaní majú v konaní postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi pasívna solidarita, a preto súd nemôže zaviazat škodcu a jeho poisťovateľa solidárne (spoločne a nerozdielne). Vo výroku rozsudku preto musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

51. Súčasťou odvolania žalovaného 1/ bola aj jeho žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov. K uvedenému odvolací súd uvádza, že o tejto už rozhodol okresný súd uznesením č. k. 4C/207/2015-494 zo dňa 02.06.2021 vydaným vyšším súdnym úradníkom, ktorým žalovanému 1/ oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal. Okresný súd (sudca) uznesením č. k. 4C/207/2015-532 zo dňa 07.07.2021 sťažnosť žalovaného 1/ zo dňa 04.06.2021 (súdu doručenú dňa 07.06.2021) č.l. 502 spisu proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky Okresného súdu v Čadci č. k. 4C/207/2015-494 zo dňa 02.06.2021 ako nedôvodnú zamietol. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.07.2021.

52. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku I. vo vzťahu k žalobcovi 2/ zmenil tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 11.000,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného a žalobu žalobcu 2/ vo zvyšku ohľadom zaplatenia sumy 4.000,- eur zamietol. Vo výroku II. rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 7.000,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného a žalobu žalobcu 3/ vo zvyšku ohľadom zaplatenia sumy 3.000,- eur zamietol.

53. Odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku IV. týkajúcom sa súdneho poplatku zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Dôvodom bolo, že rozsudok okresného súdu zmenil, čo má vplyv na výšku súdneho poplatku, pričom o súdnych poplatkoch však prislúcha rozhodnúť okresnému súdu ako orgánu, ktorý je oprávnený vykonať poplatkový úkon (§ 12 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch).

54. Nakoľko odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej vo vzťahu k žalobcom 2/ a 3/ podľa § 396 ods. 1, 2 C. s. p. nanovo rozhodol o trovách (odvolacieho i prvoinštančného) konania. O nároku na náhradu trov rozhodol odvolací súd pri aplikácii ust. § 255 C. s. p., podľa ktorého súd prizná náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Pri rozhodovaní o trovách konania odvolací súd zobral zreteľ na skutočnosť, že úspech žalobcov v konaní je závislý iba od úvahy súdu. Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016 <., ktorá sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 O. s. p. <. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 <. O. s. p.), ale len dve (§ 255 ods. 1, 2 C. s. p. <.). Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 C. s. p. <. (pomer úspechu). Zásadu úspechu vo veci teda treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V týchto prípadoch nepôjde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Žalobcu totiž nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Keďže žalobcovia 2/ a 3/ mali v danej veci plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z ich procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu, je možné považovať ich za plne procesne úspešných podľa § 255 ods. 1 C. s. p. <. Odvolací súd im preto priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

55. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).